

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1961

BRNO 1962

Kromauer Walde /415 m/ und an dem terrassenförmigen, den antozedenten stark mäandrischen Flusslauf begleitenden Terrainaufbau bis gegen seinen Ausfluss aus dem engen Cañontale bei Dolní Kounice. Ich gebe hier nur eine ganz allgemeine topographische Übersicht der einzelnen Lokalitäten an beiden Seiten des Flusses mit einer ähnlichen nur kurzen Beschreibung der Funde.

Es handelt sich ausschliesslich um oberflächliche Lokalitäten mit relativ reichem Hornsteinmaterial; trotz vieler archaischer Formen, die ich nur als Survivalen betrachte, handelt es sich um ein ziemlich schlechtes Klingensteinmaterial mit einigen prächtigen Lorbeerblätterformen.

Eine genaue Beschreibung, Statistik und Auswertung wird in einer anderen Arbeit folgen.

- - -

Paleolitická stanice a neolitické sídliště v Jiráskově čtvrti v Brně.

Josef Skutil

Tab. 8.

V Jiráskově čtvrti v Brně, v kotlinovité poloze, ležící mezi dvěma diabasovými ostrovy brněnské vyvěřeliny, a to východním vrchem 305 m s aplitickými ostrůvky /dnešní stanoviště hvězdárny/ a západní Kraví horou /325.8m/, která byla teprve v šedesátých letech, do té doby holé skalisko, zalesněna, v poloze nad rozlehlými prostorami žabovřesko-komínské kotliny půd zaplavovaných údolí řek, v závětrné poloze vhodné jistě pro osídlení, kde byla ještě v minulém století dříve obdělávaná pole s dislokovanými izolovanými domky pracháren, byly zjištěny r. 1961 paleolitická stanice a neolitické sídliště.

Prvnímu osídlení svědčí pazourkové charakteristické bílé patinované typické čepelovité škrabadlo s vějířovitým silně obitým čelem a opositním středovým jednoduchým rydlem /4.6 cm, 2.7 cm, 0.9 cm/ a pazourkový bíle patinovaný nukleus s rovnou základnou /2.6, 3.2, 2.1 cm/. Nemí vyloučeno, že paleolitický nález, jehož okolnosti nebylo možno blíže prozkoumat, protože na nalezišti byl trávník na silně zpěchované půdě a po jeho rozrytí půda ihned parkovitě upravována, takže nebylo možno stanovit ani event. profilaci -- může dokonce souviset a být v určitém vztahu s asi jen 1 km vzdáleným /výškový rozdíl 80 m/ známým brněnským paleolitickým pohřbem Brno II.-Žabovřesky 1926 /viz K.Absolon a J.Matiegka, Anthropologie VII, 1929, 83-107/ a proto je nález tím důležitější.

Daleko hojnější jsou však zdejší nálezy neolitického původu. Již dříve zde byl nalezen r. 1960 neolitický nukleus /Přehled výzkumů 1960, 47/, který jsem pokládal za ojedinělý, načež zde byly získány nálezy daleko hojnější. Díky upozornění Dr.St.Zháněla, řed. J.M. Blížence, ale zejména sběrům žáka VII.třídy devítiletky na Náměstí míru Josefa Hetmera, byl získán tento materiál:

Čtyři valouny hrubého rohovecového materiálu, a jiné jejich kusy, všechny asi teprve nověji rozbité, a to 2 polovice valounu, 4 zbytky valounu, 5 povrchových odštěpů, hranolovitý boční zahrocený výsek a jiný výštěp, dále nukleusy a nukleovité industrie, a to 4 pyramidovitě táhlé nukleo-hoblíkovité hrubě obité

kusy, 4 hranolovitě nukleovité nízké obité kusy, 3 vertikální stěnové ústěpy, pravidelný hranolovitý masivní kus, 2 zbytky nukleovitých kusů značně omleté, 2 vrchlíkovité ústěpy a nukleovitě-hoblíkovitý exemplář. Dále byly získány 3 otloukače. Z vlastní výroby jsou zachovány ústěpy s většími či menšími stopami opracování /67 kusů/, čepele a jejich fragmenty /19 kusů/. Z industrie jsou zachovány 4 čepelovité, 2 listovité a jiný hrot, 7 čepelovitých, 1 kýlovité a masivní nedokonale zpracované škrabadlo, dvě nevýrazná a 1 rydlo typu busqué, 3 vrtáčky, 7 zbytků omletých artefaktů. Kupodivu, že s tímto materiálem nebyla získána žádná keramika. Nově zjištěné lokality jsou jistě pro prehistorickou topografii Brna neobyčejně významné a ukazují, jak je nutno všechny přesuny půdy v našem městě stopovat.

Recentního původu je 14 křesacích kamenů pazourkových, které mohou souviset se vzpomínými prachárnami.

Paläolithische Station und neolithische Siedlung im Jirásekviertel der Stadt Brno. Im Jirásekviertel der Stadt Brno wurden zwischen den Diabasinseln auf den Anhöhen 305 m und 325.8 m /Kuhberg - Kraví hora/, anlässlich der Herstellungsarbeiten von Parkanlagen eine paläolithische Station entdeckt. Es ist nicht ausgeschlossen, dass sie mit dem unweit entfernten, bekannten Begräbnisse Brunn II in Žabovřesky im Zusammenhang steht. Ergiebiger und reicher waren jedoch die dortigen Funde neolithischer Steinindustrie.

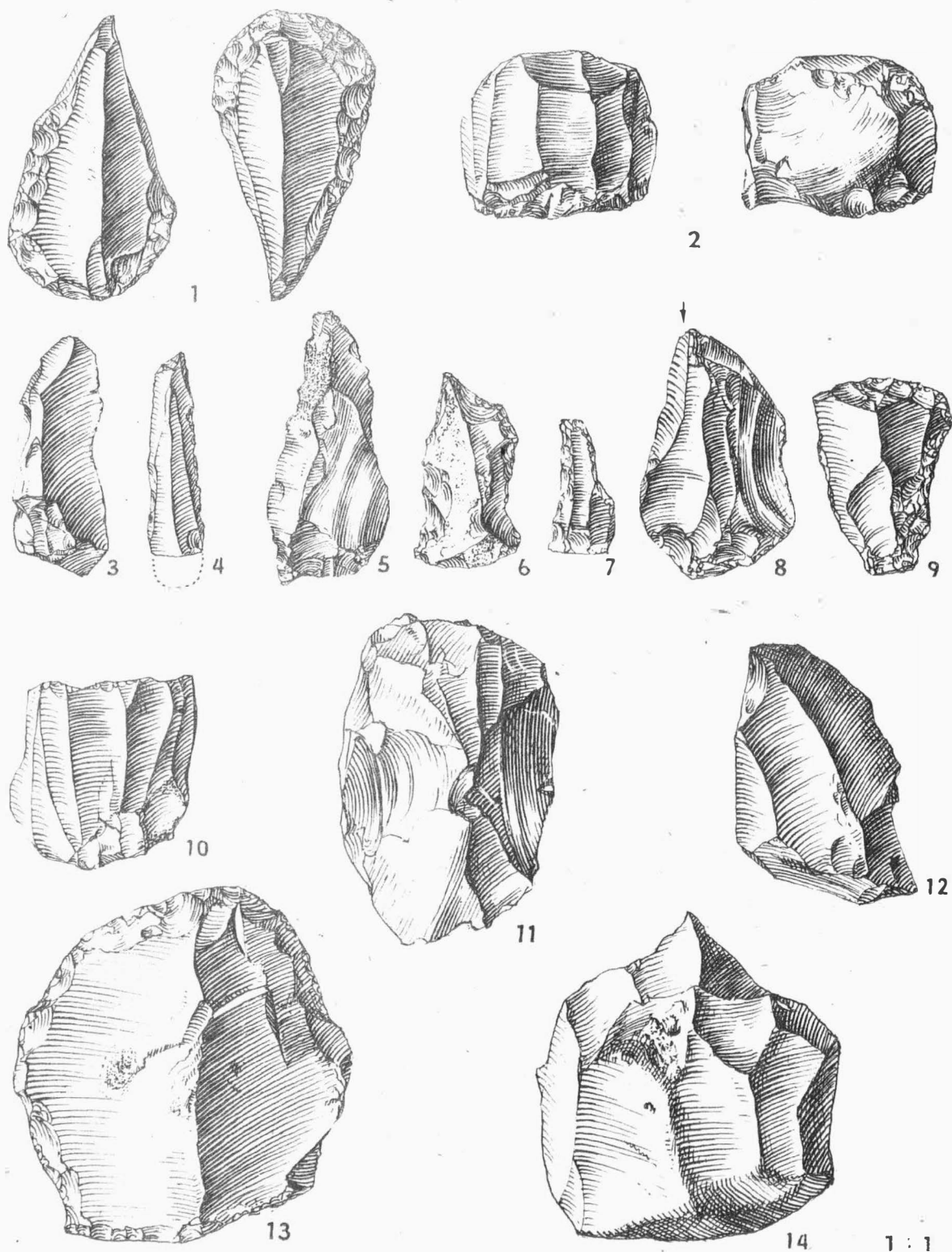
- - -

Nové akvizice z paleolitické stanice v Míškovicích na Holešovsku.

Josef Skutil

Ku zprávě o paleolitické stanici v Míškovicích na Holešovsku /Přehled výzkumů 1959, str. 15-18/ dodávám, že během roku 1961 ředitel Josef Zapletal a místní sběratelé St. Zavadil a J. Kazda získali na vrchu Křemenné /314.7m/ další relativně hojný stále jen povrchový pazourkový vesměs bíle patinovaný materiál, uložený dnes v okresním museu v Holešově, který mně ředitel Dr. Jos. Svátek dovolil zpracovat. Přehledně se jeví tyto nové akvizice, rozmnožující podstatně dosavadní uvedené sběry, takto:

Kusy materiálu /17 ks z celkového sebraného materiálu 1469 kusů 1.15 % /, ukázky různorodého materiálu kamenného /71, 4.83%/, jádra a jejich ústěpový materiál /34, 2.32%/, archaické formy /6.6, 0.40%/, nukleovitá industrie /15, 1.03%/, výrobní odštěpový a ústěpový materiál /373, 25.4%/, čepele /518, 35.28%/. Z vlastní industrie pocházejí hroty /48, 3.27%/, škrabadla /76, 5.17%/, rydla a ústěpy svědící rydlové technice /93, 6.32%/, 3 vavřínovité listy a jejich různé fragmenty nebo kusy zřetelně plošně retušované /49, 3.34%/, vruby /10, 0.68%/, vrtáčky /5, 0.34%/, pilka /1, 0.07%/, mikroartefakty /2, 0.12%/, industriální residua /12, 0.82%/ a konečně kusy se stopami mrazu a ohně /56, 3.81%/. Vedle toho neolitický výrobní materiál a industrie je zastoupena 49 kusy /3.34%/. Dále pocházejí z téže trati i středověké a recentní nálezy /18/. Vedle trati Křemenné byly

Tab. 8. Brno-Jiráskova čtvrt. Výběr paleolitické a neolitické industrie. - Auswahl an paläolithischer und neolithischer Industrie.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1961.

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.
- Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
- Překlady: prom.hist R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: B. Ludíková.
- Na titulní stránce: Rozvinutý ornament stříbrného gombíku z hrobu 11
od 7. kostela.
- Vydáno jako rukopis - 350 kusů - neprodejné.